

V I Lenin

Om den egna regeringens nederlag i det imperialistiska kriget

Juni 1915

I ett reaktionärt krig kan den revolutionära klassen inte undgå att önska sin egen regering nederlag.

Detta är ett axiom. Och det bestrides endast av socialchauvinisternas medvetna anhängare eller hjälplösa lakejer. Till de förra hör t. ex. Semkovskij från Organisationskommittén [OK] (jfr dess *Izvestija*, nr 2). Till de senare hör Trotskij och Bukvojed¹, samt i Tyskland Kautsky. Att önska Ryssland nederlag är, skriver Trotskij, ”en eftergift åt socialpatriotismens, av ingenting föranledda eller bekräftade politiska metodologi, vilken ersätter den revolutionära kampen mot kriget och de förhållanden, som framkallat detta, med en under nuvarande förhållanden ytterst godtycklig orientering i riktning av det minst onda” (*Nasje Slovo*, nr 105).

Här har vi ett exempel på de svulstiga fraser, med vilka Trotskij alltid rättfärdigar opportunismen. ”Den revolutionära kampen mot kriget” är en tom och innehållslös deklamation, som II Internationalens hjältar så mästerligt utför, *om* man inte därmed menar revolutionära aktioner mot *sin egen regering* även under kriget. En liten smula eftertanke är tillräcklig för att förstå detta. Men revolutionära aktioner mot den egna regeringen under kriget betyder otvivelaktigt och obestridligt inte bara att önska den nederlag, utan också att i handling medverka till ett sådant nederlag. (För den ”skarp sinniga läsaren”: detta betyder ingalunda, att man måste ”spränga broar”, arrangera misslyckade militärstrejker och överhuvud hjälpa regeringen att tillfoga revolutionärerna nederlag, d. v. s. att dylika kuppaktioner faktiskt innebär hjälp åt regeringen.)

När Trotskij försökte slingra sig undan med fraser gick han vilse bland tre tallar. Det förefaller honom, som om önskan, att Ryssland skall lida nederlag, är detsamma som att önska Tyskland seger (Bukvojed och Semkovskij uttrycker denna ”tanke” eller rättare sagt, detta tankefel, som de har gemensamt med Trotskij, mera öppet). Och häri ser Trotskij ”socialpatriotismens metodologi”! För att hjälpa personer, som inte kan tänka, har Bern-resolutionen (*Sotsialdemokrat*, nr 40) klargjort, att proletariatet i *alla* imperialistiska länder nu måste önska sin egen regering nederlag. Bukvojed och Trotskij har föredragit att kringgå denna sanning, men Semkovskij (en opportunist, som mer än andra tjänar arbetarklassen genom att öppet och naivt upprepa den borgerliga visdomen), Semkovskij ”sjöng vackert ut”: detta är meningslöst, ty antingen Tyskland eller Ryssland måste segra (*Izvestija*, nr 2).

Tag Kommunens exempel. Tyskland besegrade Frankrike, och Bismarck och Thiers besegrade arbetarna!! Om Bukvojed och Trotskij hade tänkt efter, så skulle de ha insett, att *de* går in för *regeringarnas och bourgeoisens* krig, d. v. s. att *de* kryper inför ”socialpatriotismens politiska metodologi”, för att använda Trotskijs tillkrånglade språk.

En revolution under krigstiden är inbördeskrig, men *omvandlingen* i av regeringarnas krig till inbördeskrig underlättas å ena sidan genom regeringarnas militära misslyckande (”nederlag”), å andra sidan är det *omöjligt* att i verkligheten sträva till en sådan omvandling utan att därmed medverka till nederlaget.

Chauvinisterna (samt Organisationskommittén och Tjcheidze-fraktionen) avsvär sig nederlags-”parollen” just därför, att denna paroll *ensam endast* innebär en konsekvent

¹ D B Rjazanov

uppmaning till revolutionära aktioner mot den egna regeringen under kriget. Men utan dylika aktioner är miljoner av de mest revolutionära fraser om krig mot "kriget och de förhållanden o. s. v." inte värda ett halvt öre.

Den som på allvar vill vederlägga "parollen" om den egna regeringens nederlag i det imperialistiska kriget, han måste bevisa ett av tre ting: antingen 1. att kriget 1914—1915 inte är reaktionärt; eller 2. att en revolution i samband med detta krig är omöjlig; eller 3. att en motsvarighet och en ömsesidig samverkan mellan de revolutionära rörelserna i *alla* krigförande länder omöjligt kan inträffa. Det sista argumentet är särskilt viktigt för Ryssland, emedan Ryssland är det mest efterblivna landet, där en omedelbar socialistisk revolution inte är möjlig. Just därför måste de ryska socialdemokraterna vara de första att uppträda med nederlags-"parollens" "teori och praktik". Och den tsaristiska regeringen hade fullständigt rätt i, att Rysslands socialdemokratiska arbetarfraktions agitation var det *enda* exemplet inom Internationalen inte bara på en parlamentsopposition, utan på en verkligt revolutionär agitation bland massorna mot den egna regeringen — att denna agitation försvagade Rysslands "militära styrka" och medverkade till dess nederlag. Detta är ett faktum. Det är oklokt att sluta ögonen för detta.

Nederlagsparollens motståndare är helt enkelt rädda för sig själva, när de inte öppet vill se det påtagliga faktum, att det består ett oupplösligt samband mellan den revolutionära agitationen mot regeringen och en medverkan till dess nederlag.

Är en motsvarighet och en samverkan mellan den i borgerligt-demokratisk mening revolutionära rörelsen i Ryssland och den socialistiska i Västeuropa möjlig? Detta har ingen socialist, som under de senaste tio åren uttalat sig offentligt, betvivlat och rörelsen bland det österrikiska proletariatet efter den 30 (17) oktober 1905 har *faktiskt* bevisat, att denna möjlighet existerar.

Fråga vilken socialdemokrat som helst, som kallar sig internationalist, om han är för en överenskommelse mellan socialdemokraterna i de olika krigförande länderna beträffande gemensamma revolutionära aktioner mot alla krigförande regeringar? Många kommer att svara, att det är omöjligt, så svarade Kautsky (*Neue Zeit*, den 2 okt. 1914) och *bevisade* därmed *fullständigt* sin socialchauvinism. Ty å ena sidan är detta en notorisk och skriande osanning, ett slag i ansiktet på allmänt kända fakta och på Basel-manifestet. Och å andra sidan — om det hade varit sant, *då hade opportunisterna haft rätt i mycket!*

Många kommer att svara, att de är stämde för en sådan överenskommelse. Och då skall vi säga: Om denna sympati inte är hyckleri, så vore det löjligt att tro, att det i kriget och för kriget krävs en "formell" överenskommelse: val av representanter, sammanträffande, undertecknande av ett avtal, bestämmande av dag och timme! Endast personer av Semkovskijs kaliber är i stånd att tänka så. En överenskommelse om revolutionära aktioner t. o. m. bara i ett *enda* land, för att inte tala om flera länder, kan endast förverkligas genom *exemplers* kraft i allvarliga revolutionära aktioner, genom deras *igångsättande* och deras *utvecklande*. Men utan att önska nederlaget, utan att medverka till nederlaget är det omöjligt att taga itu med dem. Det imperialistiska kriget kan inte på ett "konstlat" sätt omvandlas till inbördeskrig, lika litet som revolutionen kan "göras" — denna omvandling växer fram ur en hel rad mångartade företeelser, sidor, drag, egenskaper och följer av det imperialistiska kriget. Och den kan *omöjligt* växa fram utan att de regeringar, som tillfogas slag av sina egna förtryckta klasser, lider en rad militära misslyckanden och nederlag.

Att avvisa nederlagsparollen innebär att förvandla sin revolutionära inställning till en tom fras eller till blott och bart hyckleri.

Och vad föreslår man oss då att ersätta nederlags-”parollen” med? Med parollen ”varken seger eller nederlag” (Semkovskij i *Izvestija*, nr 2. Likaså *hela* Organisationskommittén i nr 1). Men detta är ju ingenting annat än en omskrivning av parollen om ”fosterlandsförsvaret”! Detta betyder just att hålla frågan inom ramen av regeringarnas krig (enligt parollens innehåll skall dessa förbli i sin gamla ställning, ”bibehålla sina positioner”), och inte inom ramen av de undertryckta klassernas *kamp* mot sin regering! Detta är ett rättfärdigande av alla imperialistiska nationers chauvinism, vilkas bourgeoisie alltid är redo att *säga — och även säger till folket* — att de ”bara” kämpar ”mot nederlaget”. ”Meningen med vår omröstning den 4 augusti är: inte för kriget, utan *mot nederlaget*”, skriver opportunisternas ledare E. David i sin bok.² Organisationskommittén ställer sig jämte Bukvojed och Trotskij *helt* på Davids ståndpunkt, när de försvarar parollen: varken seger eller nederlag!

Om man tänker närmare över denna paroll, så finner man, att den betyder ”borgfred” och upp-
givande av den förtryckta klassens klasskamp i alla krigförande länder, ty klasskampen är omöjlig utan att man tillfogar sin ”egen” bourgeoisie och sin ”egen” regering slag, och att under krigstid tillfoga sin ”egen” regering ett slag *är* landsförräderi (lägg märke detta Bukvojed), det *innebär* att medverka till sitt eget lands nederlag. Den, som erkänner parollen ”varken seger eller nederlag”, kan endast på ett hycklande sätt uppträda till förmån för klasskampen och för att ”bryta borgfreden”, han avstår *i verkligheten* från en självständig, proletär politik och underordnar alla de krigförande ländernas proletariat den *helt borgerliga* uppgiften: att skydda ifrågavarande imperialistiska regeringar mot nederlag. Den enda politik, som innebär en verklig brytning med ”borgfreden” och ett verkligt och inte bara tungans erkännande av klasskampen, det är den politik, som går ut på att proletariatet utnyttjar sin egen regerings och sin egen bourgeoisies svårigheter *till att störta dem*. Men detta kan man inte uppnå, detta kan man inte *eftersträva*, utan att önska sin egen regering nederlag och utan att medverka till detta nederlag.

När de italienska socialdemokraterna före kriget reste frågan om masstrejk. svarade bourgeoisie dem — fullkomligt riktigt från *dess* synpunkt sett: detta blir landsförräderi, och ni kommer att behandlas som förrädare. Detta är sant. liksom det också är sant, att förbrödringen i löpgravarna är landsförräderi. Den som liksom Bukvojed skriver mot ”landsförräderi” och liksom Semkovski mot ”Rysslands förfall” han intager en borgerlig och inte en proletär ståndpunkt. Proletären *kan varken* tillfoga sin regering ett slag i klasskampen eller (i handling) räcka handen till sin broder, proletären i det ”främmande” land, som för krig mot ”oss”, *utan att begå* ”landsförräderi”, *utan att medverka* till nederlaget, utan att medverka till ”sin” imperialistiska ”stormakts” *sammanbrott*.

Den som är för parollen ”varken seger eller nederlag”, han är en medveten eller omedveten chauvinist, han är i bästa fall en medlande småborgare, men i varje fall en *fiende* till den proletära politiken, en anhängare av de nuvarande regeringarna och de nuvarande härskande klasserna.

Låt oss betrakta frågan från ännu en sida. Kriget kan inte undgå att bland massorna framkalla de mest stormande känslor, som stör det vanliga tillståndet av psykisk dvala. Och en revolutionär taktik är *omöjlig* om den inte står i överensstämmelse med dessa nya, stormande känslor.

Vilka är huvudströmmarna i dessa stormande känslor? 1. Skräck och förtvivlan. Härav en förstärkning av religionen. Kyrkorna har åter börjat fyllas, jublar de reaktionära. ”Där det är lidande, där är också religionen”, säger den ärkereaktionäre Barres. Och han har rätt. 2. Hat till ”fienden” — en känsla som särskilt underblåses av bourgeoisie (inte så mycket av

² E David, ”Die Sozialdemokratie im Weltkriege” (”Socialdemokratien i världskriget”), Berlin 1915 – *Red*

prästerna) och som ekonomiskt och politiskt är fördelaktig *endast för den*. 3. Hat till sin *egen* regering och sin egen bourgeoisie — en känsla hos alla klassmedvetna arbetare, som å ena sidan förstår, att kriget är en ”fortsättning” av imperialismens politik och besvarar den med en ”fortsättning” av sitt hat till sin klassfiende, men å andra sidan förstår, att ”krig mot kriget” utan revolution mot den *egna* regeringen endast är en banal fras. Man kan inte väcka hat till den *egna* regeringen och den *egna* bourgeoisien utan att önska dem nederlag — och man *kan inte* vara en uppriktig motståndare till ”borgfreden” (= klassfreden) utan att väcka hat till den *egna* regeringen och den *egna* bourgeoisien!!

Anhängarna av parollen ”varken seger eller nederlag” står faktiskt på bourgeoisiens och opportunisternas sida, då de ”inte tror” på möjligheten av arbetarklassens internationella revolutionära aktioner mot dess regeringar och *inte önskar* bidra till att sådana aktioner igångsattes — en uppgift som obestriddligen inte är lätt, men som är den enda uppgift, vilken är proletariatet värdig, den enda socialistiska uppgiften. Just proletariatet i den mest efterblivna krigförande stormakten måste, särskilt med hänsyn till de tyska och franska socialdemokraternas skändliga förräderi, genom sitt parti uppträda med en revolutionär taktik, som är absolut omöjlig utan att man ”medverkar till sin regerings nederlag”, men som är den enda, som leder till en europeisk revolution, till socialismens trygga fred och till mänsklighetens befrielse från de fasor, den nöd, förvildning och bestialitet, som nu råder.

Skrivet under andra hälften av maj-första hälften av juni 1915

Publicerat 16 juli 1915 i nr 43 av *Sotsial-Demokrat*

Se även Lenin [Den revolutionära socialdemokratins uppgifter i det europeiska kriget](#) (aug 1914) och [Socialismen och kriget](#) (aug 1915)